

Yaşlılıkta namaz

İzmir/Bornova'dan Recep Çağın: * “Felçli ve yaşlı yatalak bir hasta namazını nasıl kılar? Nasıl abdest alır?”

Öncelikle bütün hastalarımıza geçmiş olsun diyor, hastalığı ve yaşlılığı görünen ve bize bakan yüzü zahmetli, görünmeyen ve ahirete bakan yüzü ise rahmet yüklü bir tecellî olarak bize gösteren Allah’a sonsuz şükürler etmemiz gerektiğini hatırlatmak istiyorum.

İslâm dîni kolaylık dînidir. Hastalarımızın ve yaşlılarımızın yapabildikleri onlara yeterlidir. Şöyle ki:

1- Hadesten taharet ve necasetten taharet konularını sizin yardımınızla yapabiliyorsa, bundan sevap ve feyiz cihetiyle hem siz ve yardım eden kimseler, hem de inşallah kendisi yararlanır.

Üç gramdan fazla olmayan katı necaset veya el ayasından fazla olmayan sıvı necaset böyle zorunlu hallerde namaza zarar vermez. Bu ölçüleri koruyabilmesi için şüphesiz ev halkının yardımına ve şefkatine ihtiyaç söz konusu olacaktır. Bu yardımı, yaklaşımı ve şefkati gösteren herkes bu yaşlının sevabından, feyiz ve bereketindenâ€“belki başka yerde bulamayacağı ölçüde—hissedâr olur. Görünürde üstünde ve başında necaset olmadığına ise, konuyu vesvese hâline getirmeden abdest alıp namazını kılmasında hiçbir sakınca yoktur.

2- Eğer bir namaz vaktinden fazla sürecek ölçüde sürekli kanaması veya akıntısı varsa, bu kendisini özür sahibi kılar. Bu durumda tampon koyma, pansuman yapma gibi araçlarla mümkün mertebe o bölgenin temizliği yapılır. Kesilmeyen kanama veya akıntı sürdüğü halde namazını kılar. Çünkü özür sahibidir.

3- Özürlü kimsenin akıntıdan dolayı elbisesi kirlendiğinde, eğer namazını bitirmeden yeniden akıntı olacağına inanıyorsa elbisesini değiştirmesine gerek yoktur. Fakat namazını bitirene kadar artık başka akıntı olmayacağından emin olursa, elbisesini yıkar veya değiştirir.

4- Abdest almada sıkıntı çekiyorsa, bulunduğu yerde veya yattığı yerde abdest alması

için yardımcı olunabilir. Bu sevaptır. Meselâ sıcak su hazırlanabilir. Yıkayamadığı abdest azaları yıkanabilir.

5- Eğer yaşıllığı ve hastalığı sebebiyle abdest alma imkânı hiç yoksa temiz bir taş veya mermer parçası üzerinde teyemmüm yaptırılır.

6- Ayakta namaz kılamıyorsa, oturarak kılar. Oturarak kılamıyorsa, nasıl kolayına geliyorsa öyle kılar. Seccade üzerinde kılamıyorsa, yattığı yerde kılar. Bu durumda gösterebildiğı namaz hareketlerini gösterir. Eğer hiçbir namaz hareketi gösteremiyorsa, namazını ima ile kılar.

Namaz kılabilmesi için kibleye dönmesine ve yattığı yerin namaz kılmasına uygun hâle getirilmesine yardımcı olunur.

7- Oturarak namaz kılan kimse rükû ve secde yapabiliyorsa yapar; yapamıyorsa îmâ ile yapar. Bu durumda secde için yaptığı îmâ, rükû için yaptığı îmâyâ göre biraz daha eğimli olur ki bu vaciptir. Ayakta durabildiğı halde oturmaya ve rükû ve secde yapmaya muktedir olmayan kimse ise, rükû ve secde için, ayakta iken îmâ eder. Bu durumda yine secde için, rükû için eğildiğinden biraz fazlaca eğilir.

8- Ayakta durmaya da, oturmaya da muktedir olmayan kimseler namazlarını mümkünse ayakları kibleye gelecek şekilde arkası üzerine yatarak kılarlar. Bu durumda yine mümkünse başları altına bir yastık koyarak başlarını hafifçe kaldırır ve böylece kibleye dönmeleri sağlanmış olur. Rükû ve secdeleri ise îmâ ile yaparlar. Bunlar mümkün değilse, imkânları ölçüsünde önce sağ yanı üzerine döner; bu da mümkün değilse dilediğı gibi îmâ ile kılar.

9- Yatarak îmâ ile de namaz kılmaya güç yetiremeyen ve bu şekilde beş vakitten fazla hastalığı devam eden kimseler için artık, muktedir olana kadar, Hanefî Mezhebine göre namazın farziyeti düşer.

Şafiî Mezhebi ise kılabiliyorsa göz ile kaş ile ve hatta kalp ile îmâda bulunarak kılması gerektiğine hükmetmiştir. Buna da güç yetiremeyenler, iyileştikleri zaman kaza ederler. Eğer iyileşmeden ölüm gelirse, inşallah Allah onları affeder.